

3. Studium cizích jazyků v rámci neformálního vzdělávání

Jazykové znalosti v současnosti představují jednu z klíčových kompetencí pracovního i mimopracovního života. Pokročilá znalost alespoň jedné cizí řeči, s jasným důrazem na angličtinu jakožto nejuniverzálněji používaný jazyk, představuje výhodu nejen na trhu práce. Ve věku informační společnosti a s rozvojem internetu a komunikačních technologií znalost cizích jazyků nabývá na důležitosti i v běžném mimopracovním životě. Zvyšující se nároky zaměstnavatelů na jazykovou vybavenost pracovníků či uchazečů o zaměstnání, jako i vzrůstající důležitost znalosti cizích jazyků pro porozumění světu kolem nás, se odrážejí i v nabídce poskytovatelů neformálního vzdělávání. Kurzy cizích jazyků představují až čtvrtinu celkové nabídky kurzů dalšího neformálního vzdělávání¹.

Přestože v současné době je kladen důraz na studium jazyků v rámci formálního vzdělávání, pozornost jazykovým dovednostem je věnována též v rámci konceptů dalšího vzdělávání a celoživotního učení. Důležitost rozšířené a kvalitní jazykové vybavenosti obyvatelstva je tak reflektována v řadě mezinárodních i národních dokumentů a strategických rámců².

Šetření Adult Education Survey se na rozšiřování znalosti cizích jazyků zaměřilo zejména v části o neformálním vzdělávání a informálním učení, v dalších částech šetření byla samostatně zkoumána též jazyková vybavenost obyvatelstva ve věku 18 – 69 let. Tato kapitola se zabývá studiem cizích jazyků v rámci neformálního vzdělávání.

3.1. Kdo studuje cizí jazyky

Vzdělávání se v oblasti cizích jazyků, s jasnou převahou studia anglického jazyka, bylo vůbec nejčastěji absolvovanou aktivitou v rámci neformálního vzdělávání. Ze všech aktivit, kterých se respondenti v posledním roce účastnili, jich na studium cizích jazyků připadlo 16,8%³. Alespoň jednu aktivitu neformálního vzdělávání zaměřenou na studium cizích jazyků (tj. např. jazykový kurz, soukromé jazykové lekce) absolvovalo v posledním roce 7,4% osob ze sledované populace ve věku 18 – 69 let. Tabulka 3.1 představuje základní členění respondentů účastnících se tohoto typu vzdělávání ve srovnání s referenční skupinou osob, které se neúčastnily žádného neformálního vzdělávání, v dalším sloupci pak těch, kteří se účastnili jiného než jazykového neformálního vzdělávání.

Z tabulky 3.1 je patrné, že účast v neformálním jazykovém vzdělávání se liší napříč jednotlivými sociodemografickými skupinami. Ženy studují jazyky o něco častěji než muži. Vyšší rozdíly však nalézáme v účasti v jazykovém vzdělávání dle nejvyššího dosaženého vzdělání, ve kterém vysokoškoláci, z nichž se neformálního jazykového vzdělávání v posledním roce účastnil každý

¹ Monitoring dalšího vzdělávání – Nabídka kurzů dalšího neformálního vzdělávání (<http://www.dvmonitor.cz/nabidka-dalsiho-vzdelavani>)

² Např. ET 2020, Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, Strategie celoživotního učení, Národní plán výuky cizích jazyků

³ Rozdělení souboru na muže a ženy však ukazuje, že zatímco téměř každá pátá aktivita neformálního vzdělávání žen se týkala cizích jazyků, u mužů to bylo pouze 14% a největší podíl jejich aktivit (20%) se týkal oblasti technických věd a technických oborů.

pátý (20%), mají přibližně 10x vyšší účast než lidé se základním vzděláním a lidé se středním vzděláním bez maturity.

Tabulka 3.1. Účast v jazykovém a jiném než jazykovém neformálním vzdělávání

%

	účastnil se		neúčastnil se neformálního vzdělávání
	jazykového neformálního vzdělávání	jiného neformálního vzdělávání	
celkem	7,4	24,7	67,9
<i>podle pohlaví</i>			
muži	6,2	25,8	67,9
ženy	8,5	23,6	67,9
<i>podle věku</i>			
18-24	9,0	22,9	68,1
25-34	11,4	27,4	61,2
35-44	9,7	31,2	59,0
45-54	6,6	32,1	61,3
55-64	2,6	17,5	79,9
65-69	0,9	4,4	94,6
<i>podle vzdělání</i>			
základní	2,1	11,1	86,8
střední bez maturity	1,6	20,0	78,4
střední s maturitou	9,4	29,2	61,5
vyšší odborné a vysokoškolské	20,0	35,7	44,4
<i>podle ekonomického postavení</i>			
pracující	9,2	33,8	57,0
nezaměstnaný	4,3	15,9	79,8
student	11,7	17,8	70,5
důchodce	0,9	4,9	94,2
v invalidním důchodu na rodičovské dovolené/ v domácnosti	6,8	8,8	84,4
<i>podle stupně urbanizace</i>			
hustě osídlená oblast	10,0	26,9	63,1
středně osídlená oblast	7,5	24,8	67,7
řídce osídlená oblast	5,2	22,9	71,9
<i>podle účasti</i>			
ve formálním vzdělávání	11,9	21,5	66,7
v informálním učení	10,4	35,3	54,3

Pozn.: řádková procenta, populace 18 – 69 let. Respondenti se mohli účastnit více než jedné aktivity. Mezi účastníky neformálního jazykového vzdělávání jsou zahrnuti respondenti, kteří v alespoň jedné z aktivit, o kterých referovali, uvedli, že se týkala studia jazyků.

Z hlediska věku je účast v jazykovém neformálním vzdělávání nejvyšší mezi osobami ve věkové kategorii od 25 do 34 let, nicméně účast osob v přilehlých věkových kategoriích, tedy 18 – 24 let a 35 – 44 let, je také poměrně vysoká.

Srovnání účasti v neformálním jazykovém vzdělávání dle počtu jazyků, kterými respondent hovoří, ukazuje, že s rostoucím počtem jazyků, které respondent ovládá, se zvyšuje též jeho účast v jazykovém vzdělávání. To patrně není vzhledem k souvislosti obou proměnných s nejvyšším dosaženým vzděláním nijak překvapivé, nicméně tuto situaci lze dále charakterizovat také tak, že v populaci 18 – 69 let momentálně 30% osob nemluví žádným cizím jazykem, ani se žádný cizí jazyk neučí, dalších 40% poté ovládá jeden cizí jazyk, ale neformálního jazykového vzdělávání se účastní ani ne z jedné desetiny. Možné optimistické vysvětlení, označující znalost osob hovořících jedním cizím jazykem za takovou, která nevyžaduje další studium, zde neobstojí. Pouze 7% osob hovořících jedním cizím jazykem svou znalost označuje za výbornou⁴, dalších 31% svou znalost hodnotí jako střední⁵ a celých 62% označuje svou znalost jediného cizího jazyka za základní⁶.

U osob, které hovoří jedním jazykem pouze na základní (nejnižší) úrovni je navíc účast v neformálním jazykovém vzdělávání nejnižší – v minulém roce si svou znalost cizího jazyka zlepšovala pouze 3,2% z nich. V populaci osob ve věku 18 – 69 let tedy 30% osob nehovoří žádným cizím jazykem, dalších 24% má maximálně základní znalost jednoho cizího jazyka a dále se v této oblasti v rámci neformálního vzdělávání, ale ani informálního učení, nevzdělává.

3.2. Srovnání jazykového a ostatního neformálního vzdělávání

Ze srovnání účasti v jazykovém studiu s účastí v ostatních aktivitách neformálního vzdělávání je patrná jistá specifická jazykové oblasti. Zatímco v některých aspektech, jako je např. příjem domácnosti, účast v jazykovém neformálním vzdělávání v podstatě kopíruje křivku účasti v ostatních typech neformálního vzdělávání (s rostoucím příjmem domácnosti roste účast ve vzdělávání⁷), u ostatních charakteristik jsou patrné významné odlišnosti.

U pracujících a nezaměstnaných osob nacházíme obdobný poměr účasti v jazykovém vzdělávání vzhledem k účasti v ostatních aktivitách neformálního vzdělávání. Jinak tomu však je u osob na mateřské dovolené či v domácnosti a studentů, kde jazykové vzdělávání tvoří podstatnou část celkového objemu neformálního vzdělávání – u studentů a osob v domácnosti či na mateřské dovolené byla více než třetina (34%) aktivit neformálního vzdělávání věnována právě zlepšování jazykových dovedností.

⁴ Odpověď „Rozumím širokému spektru náročných textů, jsem schopen jazyk flexibilně používat. Téměř úplně jsem si jazyk osvojil.“

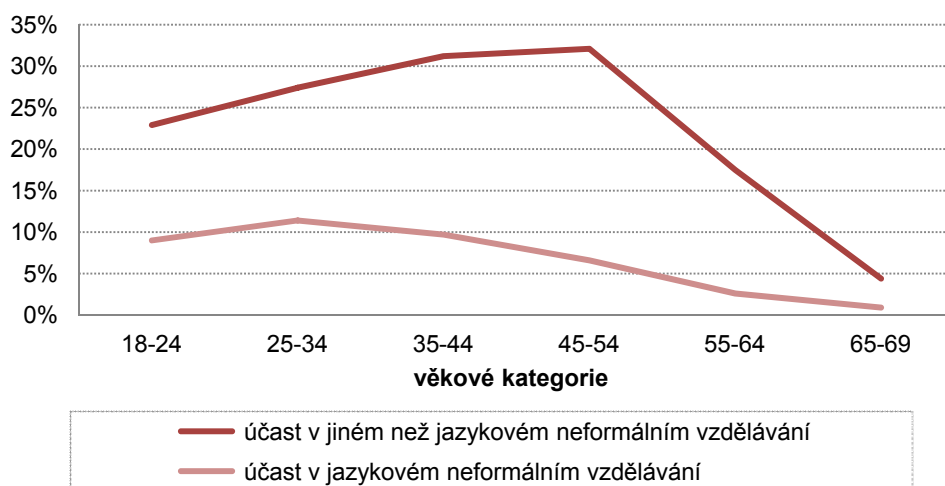
⁵ Odpověď „Rozumím běžně používanému jazyku, jsem schopen psát jednodušší texty. Dovedu popsat zážitky či události a dosti plynule komunikovat.“

⁶ Odpověď „Jsem schopen rozumět nejrozšířenějším výrazům a používat je v běžných každodenních situacích, domluvím se o základních věcech.“

⁷ Osoby z domácností s ekvivalizovaným příjmem vyšším než je 5 decil se jazykového vzdělávání účastní až třikrát častěji než osoby z domácností s ekvivalizovaným příjmem nižším než 5 decil.

Z hlediska věku se neformální vzdělávání v oblasti jazyků drží na poměrně stabilní úrovni od 18 přibližně do 44 let s kulminací ve věkové kategorii 25 - 34 let. Oproti tomu účast v ostatních typech neformálního vzdělávání v těchto věkových kategoriích postupně vzrůstá, až do nejvyšší účasti mezi třicátníky a čtyřicátníky, zůstává vysoká mezi mladšími padesátníky, načež poměrně prudce klesá.

Graf 3.1. Účast v jazykovém a jiném než jazykovém neformálním vzdělávání dle věku

Pozn.: 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zde zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání.

Jak ukazuje přehledová tabulka 3.1, zapojení do studia jazyků je podmíněno nejvyšším dosaženým vzděláním.

Graf 3.2. Účast v jazykovém a jiném než jazykovém neformálním vzdělávání dle nejvyššího dosaženého vzdělání

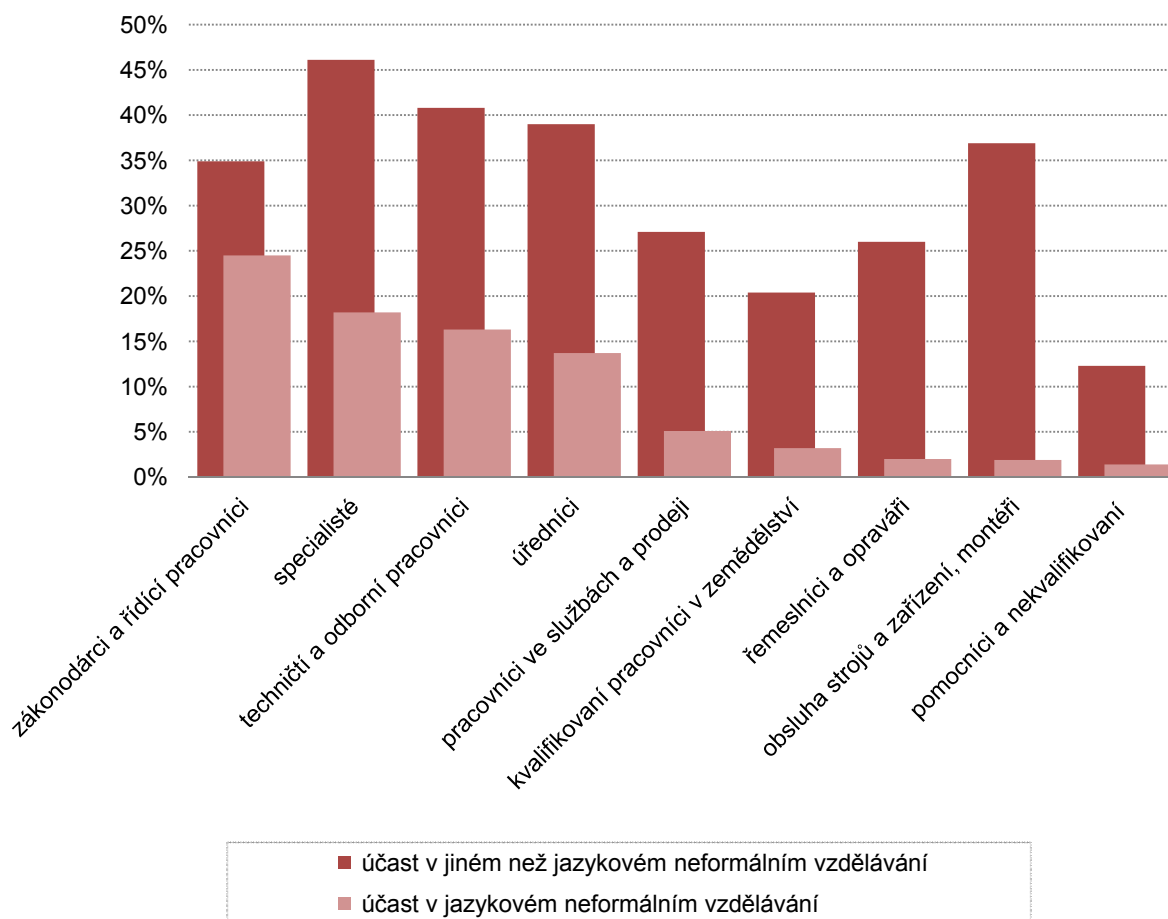
Pozn.: 25 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání.

Pro přesnější posouzení vlivu dosaženého vzdělání na studium jazyků je v grafu 3.2 zachycena účast v jazykovém a ostatním neformálním vzdělávání osob ve věkové kategorii 25 – 69 let, tedy v souboru, který nezahrnuje osoby, které ještě nemusely zakončit proces prvotního formálního vzdělávání.

Zatímco u ostatních typů neformálního vzdělávání roste účast v souvislosti s nejvyšším dosaženým vzděláním téměř lineárně, u jazykového vzdělávání se hranice mezi účastí a neúčastí vede zejména mezi středním vzděláním bez maturity (vyučení) a středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Zaměříme-li se na jazykové vzdělávání pracujících, narazíme na souvislost náplně vykonávané práce a úrovně dovedností s nejvyšším dosaženým vzděláním respondenta.

Graf 3.3 Účast v jazykovém a jiném než jazykovém neformálním vzdělávání dle hlavních tříd zaměstnání

Pozn.: pracujících 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zde zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání. Upozornění na nízký počet respondentů v kategorii kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Míra zapojení do studia cizích jazyků je nejvyšší u osob vykonávajících nemanuální, vysoce kvalifikovaná povolání (zákonodárci a řídicí pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci), na vysoké úrovni se drží též v úřednických a administrativních pozicích. Propad účasti u pracovníků ve službách a prodeji v podstatě kopíruje obecný propad účasti v neformálním vzdělávání u těchto povolání, ale zatímco účast

v jazykovém vzdělávání u manuálních profesí dále klesá a drží se na velmi nízké úrovni, účast v ostatních typech neformálního vzdělávání u kvalifikovaných manuálních pozic je (zejména vlivem nejrůznějších zaškolení na pracovišti) poměrně vysoká.

Přihlédneme-li k zastoupení daných profesních skupin v populaci, nejvíce jazykových aktivit připadá na technické a odborné pracovníky (30,4%), specialisty (26,9%) a úředníky (14,8%).

3.3 Motivace k jazykovému vzdělávání

Nízké zapojení osob zastávajících manuální profese do jazykového vzdělávání nelze vysvětlit pouze zastávanou pozicí a s tím související nabídkou jazykových vzdělávacích kurzů v zaměstnání, či obecně účastí v jazykových kurzech za účelem posilování dovedností důležitých ve vztahu k uplatnění na trhu práce. Účast ve více než polovině (54,7%) respondenty absolvovaného jazykového vzdělávání je totiž, alespoň deklaratorně, motivována soukromými, mimopracovními důvody.

Rozdělení motivace k účasti v jazykovém vzdělávání je poměrně silně genderově podmíněno. Zatímco u mužů je poměr pracovní a soukromě orientovaných jazykových aktivit vyrovnaný, s menší převahou ve prospěch pracovní orientovaných jazykových aktivit (57,1% všech jazykových aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných muži), u žen jasně převažuje jazykové vzdělávání pro soukromé účely (37% jazykových aktivit žen souviselo se zaměstnáním, 63% jich bylo vykonáváno pro soukromé účely). I přes relativní převahu žen v účasti v jazykovém vzdělávání jako celku, tak muži (53,2%) mírně převyšují ženy (46,8%) mezi osobami, které se neformálního jazykového vzdělávání účastní z pracovních důvodů.

Tabulka 3.2. Účast v jazykovém a jiném než jazykovém neformálním vzdělávání dle pohlaví a obvyklého ekonomického postavení

	muži			ženy		
	účastnil se		neúčastnil se neform. vzděl.	účastnila se		neúčastnila se neform. vzděl.
	jazykového neform. vzděl.	jiného neform. vzděl.		jazykového neform. vzděl.	jiného neform. vzděl.	
pracující	7,7	32,5	59,8	11,4	35,6	53,0
nezaměstnaný	0,8	12,5	86,7	7,4	18,9	73,7
student	8,4	18,8	72,8	15,0	16,8	68,2
důchodce	0,5	3,1	96,4	1,2	6,0	92,8
v invalidním důchodu	0,6	5,1	94,4	1,3	6,3	92,5
na rodičovské dovolené/ v domácnosti	.	.	.	6,9	8,9	84,2

Pozn.: řádková procenta, 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zde zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání. Nedostatečný počet pozorování v kategorii muži na rodičovské dovolené/v domácnosti.

Zatímco muži se jazykovému vzdělávání věnují především jako pracující či studenti, ženy mají vyšší účast v obou těchto kategoriích (příčemž v kategorii studentů je účast žen téměř dvojnásobná), ale studiu jazyků se věnují také jako nezaměstnané, v domácnosti a v malé míře též ve starobním či invalidním důchodu.

Přestože rozdělení motivací ke studiu jazyků striktně na soukromé a pracovní nelze brát absolutně – jazykové znalosti představují vzdělanostní kapitál, který je snadno uplatnitelný a žádaný jak v soukromé, tak pracovní sféře, podoba a forma vzdělávání se poměrně významně liší dle motivace účastníka. Následující části této kapitoly se proto věnují jazykovému vzdělávání pro pracovní a soukromé účely odděleně.

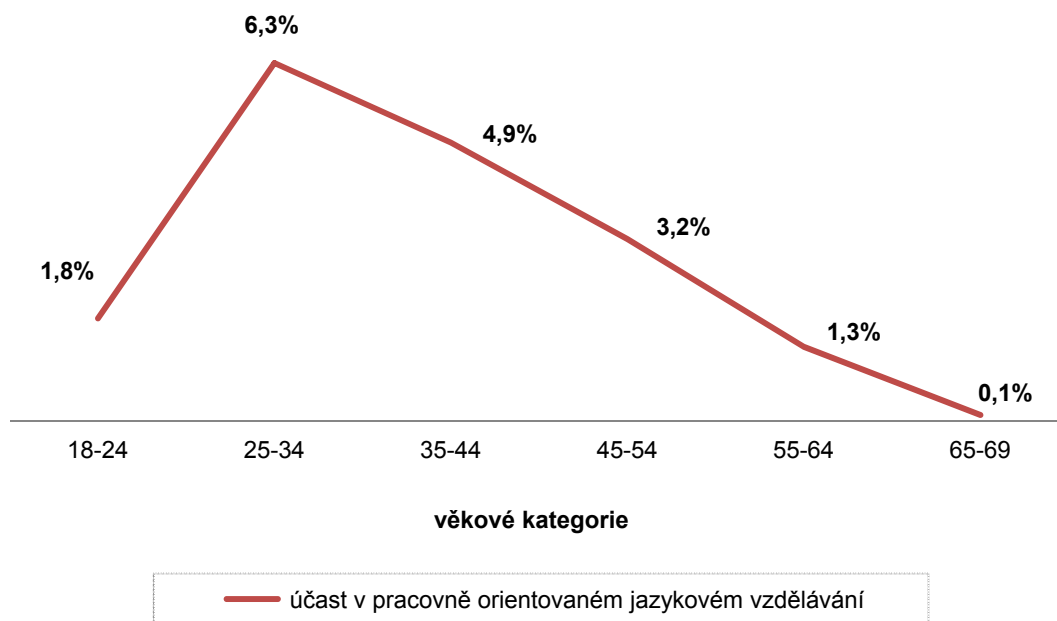
3.4. Studium jazyků pro pracovní účely

Studia cizích jazyků z převážně pracovních důvodů⁸ se v rámci neformálního vzdělávání účastnilo celkem 3,6% mužů a 3,2% žen ze sledované populace ve věku 18 – 69 let. V jasné převaze (z 93%) se jedná o pracující, z nichž se jazykového vzdělávání z pracovních důvodů účastnilo v posledních 12 měsících celkem 5%. Zastoupení osob s jiným obvyklým ekonomickým postavením je poměrně nízké. Jazykového vzdělávání pro pracovní účely se účastnilo pouze 1,8% osob v domácnosti (či na rodičovské dovolené), 1,2% nezaměstnaných a 1,2% studentů.

Přestože z pracujících mají nejvyšší procentuální účast podnikatelé se zaměstnanci (jazykového vzdělávání se účastnilo 6,9% z nich, ve srovnání s 5,3% účastí zaměstnanců), mezi pracujícími osobami, studujícími jazyky pro pracovní účely, jsou nejčastěji zastoupeni zaměstnanci (87,5%), následováni podnikateli bez zaměstnanců (7,2%) a podnikateli se zaměstnanci (5,3%).

Účast je nejvyšší ve věkové kategorii 25 – 34 let, relativně vysoká přetrvává i v návazné kategorii 35 – 44 let, načež klesá. Osoby ve věku 25 – 44 let představují až 70% všech osob studujících jazyky z pracovních důvodů.

Graf 3.4. Účast v pracovním orientovaném neformálním jazykovém vzdělávání dle věku

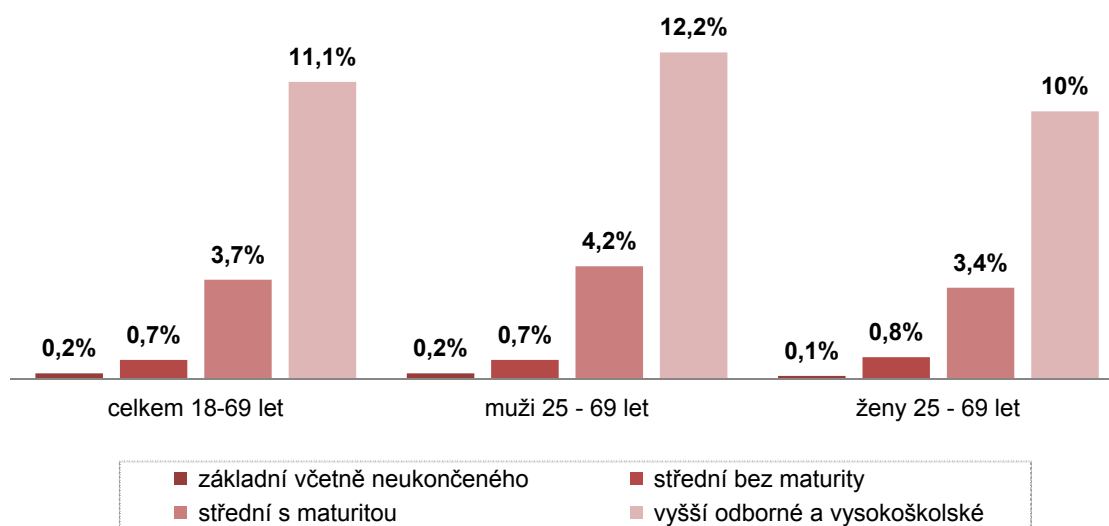

Pozn.: 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání pro pracovní účely, jsou zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se z pracovních důvodů účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání.

⁸ Odpověď „převážně pracovní důvody“ na otázku „Jaké jste měli důvody účasti v tomto vzdělávání?“

Zda se jedinec z pracovních důvodů účastní jazykového vzdělávání, silně souvisí s jeho nejvyšším dosaženým vzděláním⁹. Mezi těmi, kteří se účastnili výuky jazyků pro pracovní účely, je více než polovina (51.7%) vysokoškoláků. Studia cizích jazyků z pracovních důvodů se v posledním roce účastnil více než každý desátý z nich (11,1% ze všech vysokoškoláků). Středoškoláci s maturitou jsou se 39,6% další početnou skupinou těch, kteří se účastnili výuky jazyků. Jejich účast v rámci celku středoškoláků je však nižší - studia jazyků se účastnilo jen 3,7% z nich. Zbývající podíl mezi osobami vzdělávajícími se v oblasti cizích jazyků v rámci neformálního vzdělávání vyplňují ze 7,8% vyučení, jejichž míra účasti však nedosahuje ani jednoho procenta (0,7%). Účast osob se základním vzděláním je pak v neformálním jazykovém vzdělávání zcela zanedbatelná (0,9% ze vzdělávajících se, 0,2% ze všech osob se základním vzděláním).

Graf 3.5. Účast v pracovně orientovaném neformálním jazykovém vzdělávání dle vzdělání a pohlaví

Pozn.: 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání pro pracovní účely, jsou zde zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se z pracovních důvodů účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání.

V návaznosti na nejvyšší dosažené vzdělání je pro účast v jazykovém vzdělávání pro pracovní účely důležitá i pozice a charakter zaměstnání. Se snižujícími se požadavky na dovednosti a kvalifikaci v zaměstnání klesá rovněž zapojení osob do studia cizích jazyků, hlavní předěl je pak opět zřejmý mezi nemanuálními a manuálními profesemi.

Rozdíly v účasti v neformálním jazykovém vzdělávání dle manuálních a nemanuálních profesí a dle úrovně dovedností se prohloubí, zaměříme-li se výhradně na podnikatele. Mezi podnikateli-zaměstnavateli se téměř výhradně jazykově vzdělávali pouze ti, kteří zastávají pozice řídicích pracovníků, v menší míře pak specialisté. Srovnatelná situace je mezi podnikateli bez zaměstnanců, kde se studia jazyků účastnili pouze specialisté, techničtí a odborní pracovníci a v menší míře pracovníci ve službách a prodeji.

⁹ Pro srovnání s celkovou účastí v neformálním jazykovém vzdělávání dle nejvyššího dosaženého vzdělání viz tabulka 3.1.

Graf 3.6. Účast v pracovně orientovaném neformálním jazykovém vzdělávání dle hlavních tříd zaměstnání

Pozn.: Z pracujících osob 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání pro pracovní účely, jsou zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se z pracovních důvodů účastnili alespoň jedné jazykové aktivity neformálního vzdělávání. Upozornění na nízký počet respondentů v kategorii kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Přestože je z grafu 3.6 patrná souvislost mezi účastí v jazykovém vzdělávání a úrovní a specializací dovedností jednotlivých pozic, studium jazyků pro pracovní účely je dále podmíněno též oblastí ekonomické činnosti, ve které jedinec působí.

Tabulka 3.3. Účast v pracovně orientovaném neformálním jazykovém vzdělávání dle tříd zaměstnání

	%
Specialisté v oblasti:	
obchodní sféry a veřejné správy	16,8
informačních a komunikačních technologií	11,7
vědy a techniky	9,8
právní, sociální, kulturní a příbuzných oborech	9,4
výchovy a vzdělávání	8,5
zdravotnictví	2,2
Techničtí a/či odborní pracovníci v oblasti:	
obchodní sféry a veřejné správy	13,1
informačních a komunikačních technologií	11,0
práva, kultury, sportu a příbuzných oborech	8,7
vědy a techniky	6,1
zdravotnictví	1,4

Pozn.: z pracujících osob 18 – 69 let.

Například průměrná účast osob vykonávajících zaměstnání spadající do třídy specialisté v oblasti vědy a techniky je 9,1%. Účast specialistů z obchodní sféry a veřejné správy nebo ICT je však několikanásobně vyšší než účast specialistů z oblasti zdravotnictví. Obdobné rozdíly v účasti nacházíme i u nejpočetněji zastoupené skupiny jazykově se vzdělávajících, tj. u technických a odborných pracovníků.

Zůstaneme-li u odvětví zaměstnání, nejvyšší účast v pracovně orientovaném studiu cizích jazyků byla zaznamenána u pracujících v odvětví: informační a komunikační činnosti (neformálního jazykového vzdělávání pro pracovní účely se účastnilo 15,3% ze všech osob v tomto oboru), peněžnictví a pojišťovnictví (12%), vzdělávání (7,4%), profesní, vědecké a technické činnosti (7,0%), veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (6,8%), velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (5,3%), ubytování, stravování a pohostinství (5,3%), zpracovatelský průmysl (5,2%).

Zaměříme-li se nikoli na účast osob z jednotlivých oblastí ekonomické činnosti v jazykovém studiu, ale na jejich zastoupení v rámci celku vykonaných pracovně orientovaných aktivit jazykového neformálního vzdělávání, nejpočetněji reprezentovanou skupinou (tj. skupinou osob s největším množstvím absolvovaných aktivit) jsou pracovníci z oblasti zpracovatelského průmyslu, následovaní pracovníky z velkoobchodu, maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel a z oblasti vzdělávání. Jak v oblasti zpracovatelského průmyslu, tak v rámci činností v kategorii velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, pak účastí jasně převažují pracovníci zastávající nemanuální pozice. Ve zpracovatelském průmyslu to jsou techničtí a odborní pracovníci, následovaní specialisty a řídicími pracovníky, v druhé jmenované kategorii pak techničtí a odborní pracovníci, následovaní pracovníky ve službách a prodeji a specialisty.

3.4.1. Podoba pracovně orientovaného jazykového vzdělávání

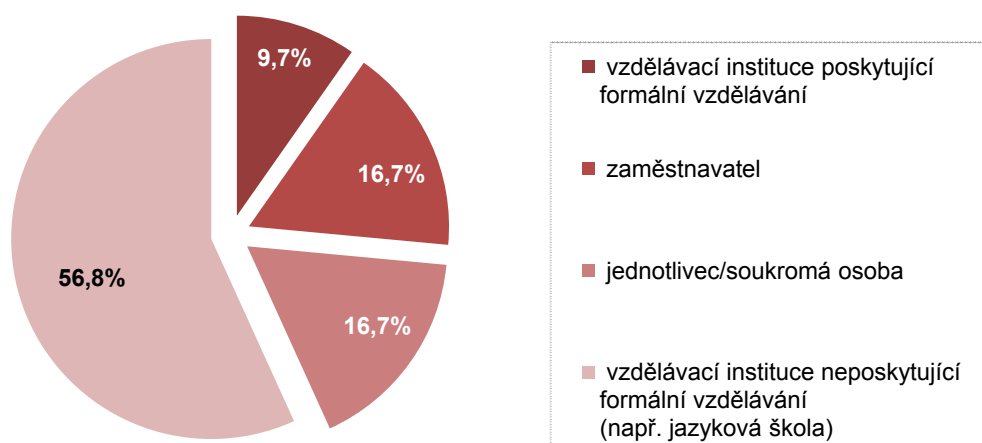
Z hlediska formy výuky v rámci studia jazyků pro pracovní účely převažují kurzy – tuto formu mělo 70,5% všech pracovně orientovaných jazykových aktivit mužů a 72,1% aktivit žen. Druhou nejčastější formou pracovně orientovaného vzdělávání v oblasti cizích jazyků jsou soukromé lekce (27,5% pracovně orientovaných jazykových aktivit mužů, 22,7% aktivit žen). Ostatní formy výuky, tedy zaškolení na pracovišti a workshopy a semináře jsou pro studium cizích jazyků voleny spíše výjimečně. Z hlediska metody výuky jasně převažuje vzdělávání s přímou účastí ve výuce (95% všeho jazykového vzdělávání pro pracovní účely).

Průměrně strávili respondenti ve sledovaném období jednoho roku pracovně orientovaným studiem jazyků 72,2 hodin. Do průměrů jsou však zahrnuty i vysoké, extrémně odlehle hodnoty kurzů, trvajících stovky hodin (nejdelší zaznamenaný jazykový kurz trval 600 hodin). Průměrná doba trvání jedné jazykové aktivity klesla po očištění od odlehlých hodnot¹⁰ na 68 hodin, s mediánem 60 hodin. Rozdíl v trvání aktivit

¹⁰ Za odlehlé hodnoty byly považovány hodnoty vyšší než průměr + 3x směrodatná odchylka.

mužů a žen není významný. Zaměříme-li se na formu výuky, můžeme za déle trvající považovat jazykové kurzy, které trvaly průměrně 76,1 hodin¹¹. Průměrná doba trvání soukromých lekcí byla 67 hodin¹². Nejčastějšími poskytovateli jazykového vzdělávání pro pracovní účely jsou dle očekávání jazykové školy¹³, následované zaměstnavateli a soukromými osobami, což je v souladu s poměrem kurzů a soukromých lekcí v rámci pracovní orientovaného jazykového vzdělávání.

Graf 3.7. Poskyvatelé pracovní orientovaného jazykového neformálního vzdělávání

Pozn.: z pracovní orientovaných aktivit jazykového neformálního vzdělávání

3.4.2. Důvody studia jazyků pro pracovní účely

Mezi nejčastější důvody, ze kterých se lidé účastní pracovní orientovaného jazykového vzdělávání, patří kariérní důvody. Až 79% všech pracovní orientovaných jazykových aktivit bylo vykonáváno za účelem zvýšení pracovní výkonnosti a zlepšení kariérních vyhlídek.

Mezi další nejčastěji uváděné důvody účasti však patří obecnější motivace ke zvýšení vzdělanostního kapitálu. Zajímavý je poměrně nízký důraz na získání certifikátu, naznačující zájem spíše o praktické osvojování a využívání jazykových dovedností, než prokazování úrovně jazykových znalostí speciálním osvědčením.

Stejně tak možnost odpovědi „*musel jsem se účastnit*“ (obvykle na základě požadavků zaměstnavatele či zákona) je zastoupena v poměrně nízké míře, zvláště srovnáme-li tuto motivaci k účasti s ostatními „nejazykovými“ pracovní orientovanými aktivitami neformálního vzdělávání, u nichž byl tento důvod účasti uveden až u poloviny celkového objemu vzdělávání (50,4%). Tento rozdíl je patrný i v případě, že se zaměříme pouze na pracovní orientované kurzy neformálního vzdělávání¹⁴. V případě jazykových

¹¹ očištěný průměr 68,75 hodin, medián 60 hodin

¹² očištěný průměr 61,96 hodin, medián 50 hodin

¹³ Přesněji „vzdělávací instituce, neposkytující formální vzdělávání“.

¹⁴ a očistíme tak vliv často povinných zaškolení na pracovišti

kurzů byla varianta “*musel jsem se účastnit*” zvolena u 14% z nich, v případě všech ostatních pracovně motivovaných kurzů neformálního vzdělávání pak tento důvod hrál roli u celkem 42,2% kurzů.

Graf 3.8. Důvody účasti v pracovně orientovaném jazykovém neformálním vzdělávání

Pozn.: z pracovně orientovaných jazykových aktivit neformálního vzdělávání

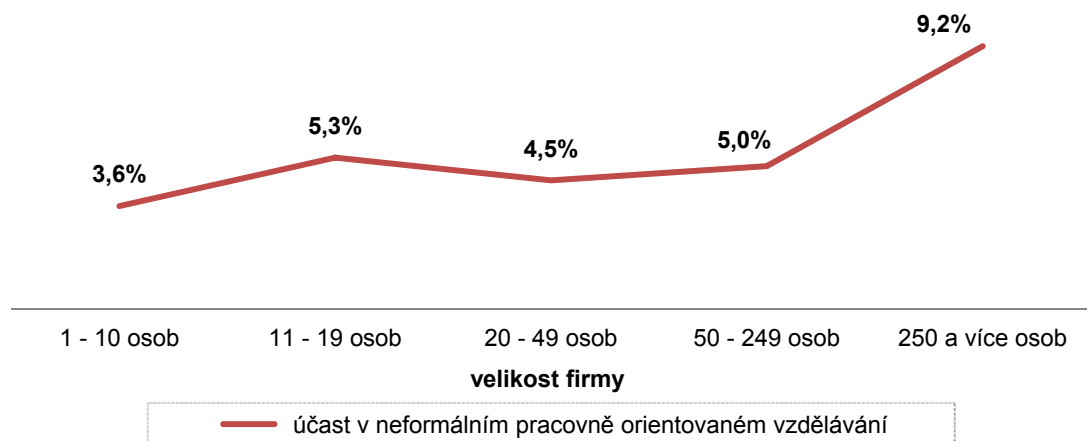
3.4.3. Pracovně orientované jazykové vzdělávání zaměstnanců

Zaměstnanci představují nejpočetnější skupinu osob, vzdělávající se v cizích jazycích pro pracovní (ale i soukromé) účely. Celkem 5,3% zaměstnanců se ve sledovaném období účastnilo z pracovních důvodů jazykového vzdělávání. Zastoupení mužů a žen je obdobné, s mírnou převahou ve prospěch mužů, způsobenou zejména jejich vyšším podílem mezi zaměstnanci¹⁵. Stejně jako v případě celku pracovně orientovaného jazykového vzdělávání i mezi zaměstnanci účast kulminuje ve věkové kategorii 25 - 34 let (jazykového vzdělávání pro pracovní účely se účastní až 8,5% zaměstnaných v tomto věku) a zůstává vysoká i mezi 35 - 44 lety (6,4%).

Pro účast zaměstnance v jazykovém vzdělávání je významná především velikost organizace, ve které pracuje a charakter jím zastávané pozice. Z grafu 3.9 je zřejmé, že zaměstnanci největších firem se jazykového vzdělávání účastní dvakrát až třikrát častěji než zaměstnanci z firem s nižším počtem zaměstnanců. Zaměstnanci z větších firem (50 – 249 osob a 250 a více osob) pak vyčerpávají všechno absolvované jazykové neformální vzdělávání z 60%.

¹⁵ Účast zaměstnaných mužů v pracovně orientovaném jazykovém vzdělávání je stejná jako účast zaměstnaných žen.

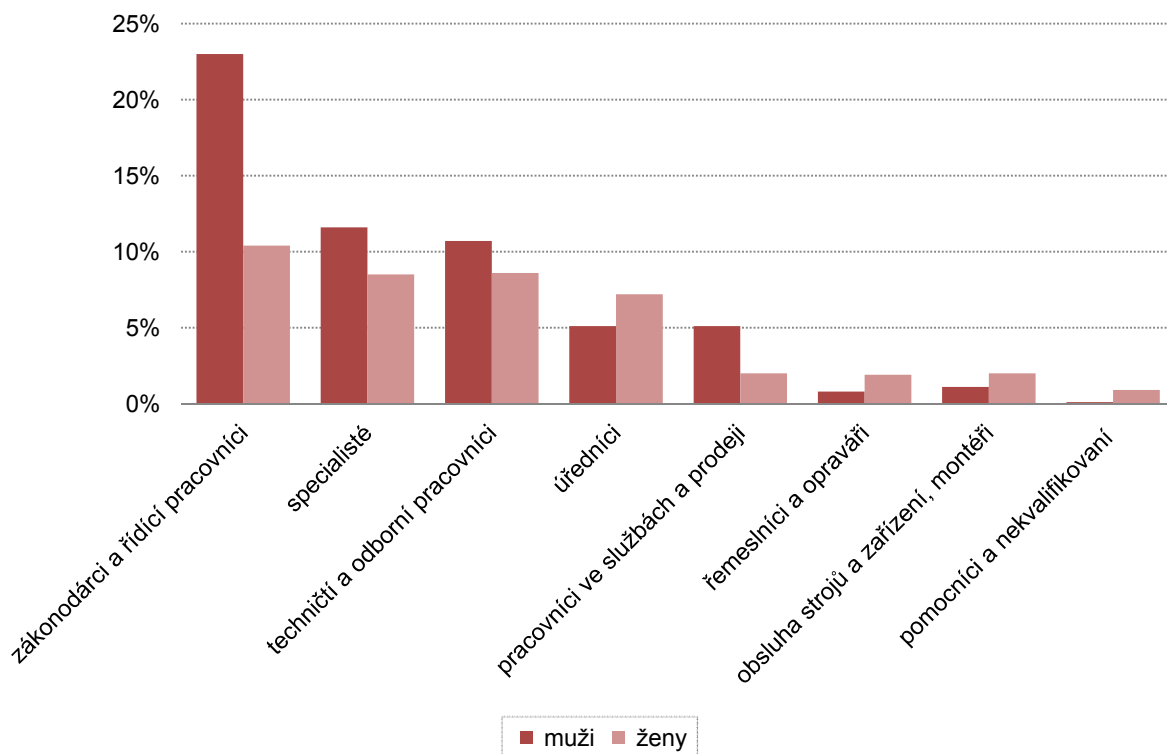
Graf 3.9. Účast zaměstnanců v pracovním orientovaném jazykovém vzdělávání dle velikosti organizace

Pozn.: z pracovním orientovaných jazykových aktivit neformálního vzdělávání zaměstnanců, 18 – 69 let

Srovnání účasti v pracovním orientovaném jazykovém vzdělávání dle specializace a úrovně dovedností zaměstnanců ukazuje obdobné rozdělení, jako v případě jazykového vzdělávání jako celku.

Graf 3.10. Účast zaměstnanců v jazykovém pracovním orientovaném neformálním vzdělávání dle hlavních tříd zaměstnání

Pozn.: kategorie Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství nebyla zahrnuta z důvodu nedostatečného počtu pozorování. Upozornění na nízký počet respondentek v kategorii ženy - zákonodárci a řídicí pracovníci.

Srovnání zapojení mužů a žen však odhaluje vyšší zapojení mužů do pracovního jazykového vzdělávání zejména v řídicích pozicích. Účast zaměstnaných žen - převyšující mezi úředníky účast zaměstnaných mužů, je oproti tomu v rámci nemanuálních zaměstnání poměrně stabilní.

I v případě, že je jazykové vzdělávání zaměstnanců pracovní orientované, se ho většina zaměstnanců musí účastnit mimo pracovní dobu. Až 59,9% všeho pracovní orientovaného jazykového vzdělávání zaměstnanců bylo vykonáváno převážně či výhradně mimo pracovní dobu. V pracovní době proběhlo zbývajících 40,1% jazykového vzdělávání. Možnost účastnit se vzdělávání v pracovní době rostla s velikostí zaměstnávající organizace. Mírně častěji bylo studium v pracovní době umožněno mužům, jejichž vzdělávací aktivity probíhaly z 41,9% v pracovní době. Ženám bylo studium v pracovní době umožněno u 38% pracovních zaměřených jazykových aktivit.

Častěji se jazykového vzdělávání v pracovní době účastnili zaměstnanci z vysoce kvalifikovaných nemanuálních pozic¹⁶. Až 44,2% jejich pracovní orientovaného jazykového vzdělávání probíhalo v rámci pracovní doby, oproti 29,4% vzdělávání zaměstnanců v nízkokvalifikovaných nemanuálních pozicích¹⁷.

V pracovní době jsou preferovanou formou jazykového vzdělávání kurzy. Ze všech jazykových aktivit zaměstnanců, probíhajících v pracovní době, představovaly kurzy 80% případů. Další charakteristikou jazykového vzdělávání zaměstnanců v pracovní době je častější zakončení studia certifikátem (zvyšujícím kvalifikaci). V případě, že vzdělávání probíhalo v rámci pracovní doby, z něj byl zaměstnanci poskytnut diplom v 46% případů, pokud vzdělávání probíhalo mimo pracovní dobu, bylo tomu tak jen u necelé třetiny (29%) případů. Přímou vyžadován (zaměstnavatelem) byl certifikát u 26,2% jazykových aktivit probíhajících v rámci pracovní doby.

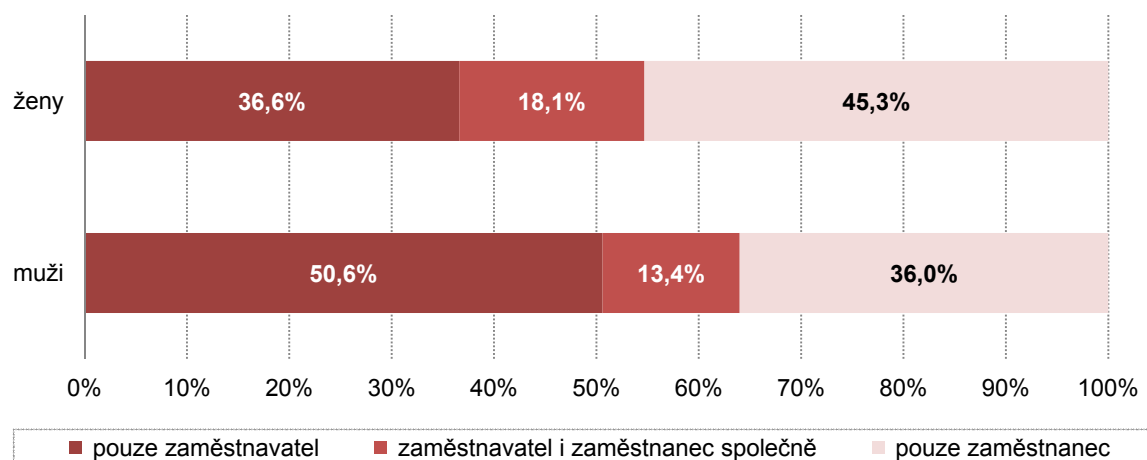
Pokud zaměstnanci nebylo umožněno vzdělávat se v rámci pracovní doby, mohlo být jeho jazykové studium podpořeno ze strany zaměstnavatele celkovým či částečným financováním. Tak tomu bylo u přibližně 3% všech zaměstnanců (připomeňme, že celková účast zaměstnanců v pracovní orientovaném jazykovém vzdělávání je 5,3%), kterým jejich pracovní orientované jazykové vzdělávání plně či částečně hradil zaměstnavatel. Podíl mezi placeným a neplaceným vzděláváním byl ve prospěch placeného vyšší zejména u zákonodárců a řídicích pracovníků a specialistů. V ostatních třídách zaměstnání s relevantní účastí v jazykovém vzdělávání (zejména specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci, pracovníci ve službách a prodeji) byl poměr mezi zaměstnanci, kterým na vzdělávání zaměstnavatel přispíval a kterým ne, přibližně vyrovnaný.

Plné finanční podpory ze strany zaměstnavatele se v případě pracovní orientovaného jazykového vzdělávání dostalo častěji mužům, než ženám. Zaměstnavatel plně hradil celou polovinu všech jejich aktivit. Oproti tomu ženám o něco častěji zaměstnavatel na jazykové vzdělávání přispíval.

¹⁶ zahrnuje zákonodávce a řídicí pracovníky, specialisty, technické a odborné pracovníky

¹⁷ zahrnuje úředníky, pracovníky ve službách a prodeji

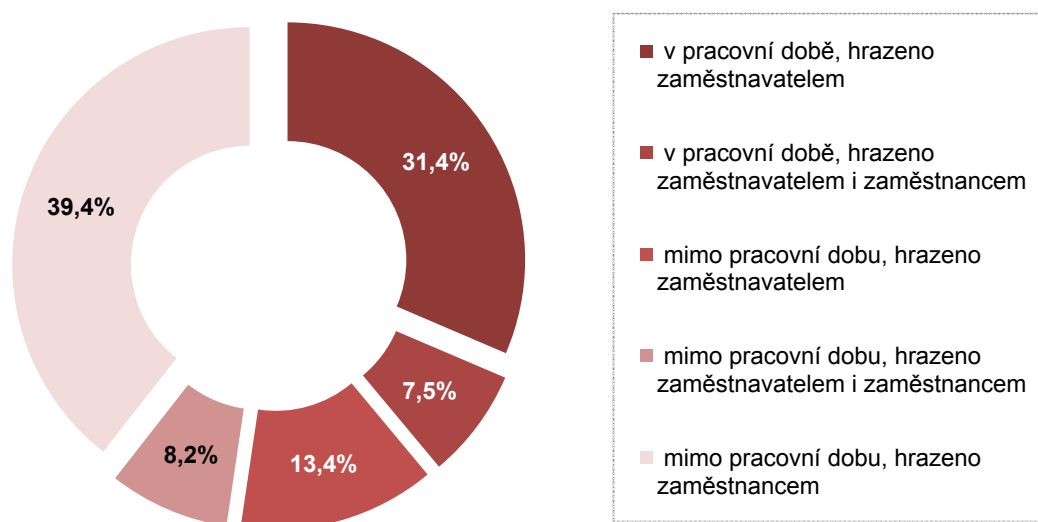
Graf 3.11. Plátce jazykového pracovní orientovaného neformálního vzdělávání zaměstnanců dle pohlaví

Pozn.: z pracovní orientovaných jazykových aktivit neformálního vzdělávání zaměstnanců

Shrnutí údajů o době, ve které se zaměstnanec vzdělávání účastnil, a způsobu financování tohoto vzdělávání, poskytuje graf 3.12. Z něj je patrné, že v téměř jedné třetině případů pracovní orientovaného jazykového vzdělávání se ho zaměstnanci mohli účastnit v pracovní době a zároveň bylo toto vzdělávání plně hrazeno zaměstnavatelem. V 39,4% případů naopak své jazykové vzdělávání, byť vykonávané převážně z pracovních důvodů, musel zaměstnanec iniciovat sám – účastnil se jej výhradně mimo pracovní dobu a financoval jej bez jakékoli finanční podpory zaměstnavatele.

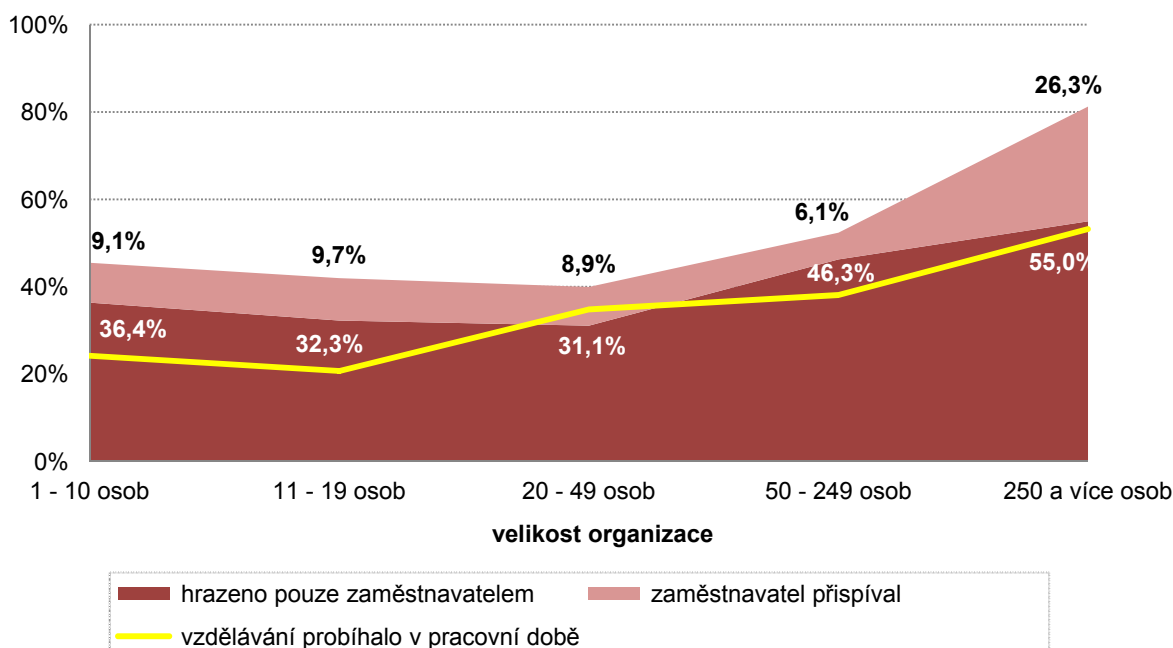
Graf 3.12. Plátce a doba vykonávání jazykového pracovní orientovaného neformálního vzdělávání zaměstnanců

Pozn.: z pracovní orientovaných jazykových aktivit neformálního vzdělávání zaměstnanců

Podpora zaměstnavatele se častěji vztahovala na muže – do kategorie plně financovaného vzdělávání v pracovní době spadalo 34,4% jejich pracovně orientovaného jazykového vzdělávání, oproti 27,6% vzdělávacích aktivit žen. Naopak bez jakékoli podpory ze strany zaměstnavatele (tj. kategorie mimo pracovní dobu, hrazeno zaměstnancem) bylo celkem 44,1% pracovně orientovaného jazykového vzdělávání žen, oproti 35,7% stejného vzdělávání mužů. Zde je však na místě opět připomenout důležitost velikosti organizace, ve které zaměstnanec pracuje.

Graf 3.13. Plátce a doba vykonávání jazykového pracovně orientovaného neformálního vzdělávání zaměstnanců dle velikosti organizace

Pozn.: z pracovně orientovaných jazykových aktivit neformálního vzdělávání zaměstnanců

Organizace s větším počtem zaměstnanců (50 a více) výrazně častěji jazykové vzdělávání svých zaměstnanců celkově, či alespoň částečně financují, přičemž ženy jsou v těchto firmách zastoupeny méně často než muži¹⁸. S růstem velikosti firmy zároveň přibývá osob, kterým je umožněno účastnit se studia cizích jazyků v rámci pracovní doby. Většina (53,2%) pracovně orientovaného jazykového vzdělávání osob pracujících v největších firmách, se odehrávala v rámci pracovní doby.

¹⁸ V největších firmách (250 a více osob) jsou dle šetření AES v 62% zaměstnanci muži, v 38% ženy.

3.5. Studium jazyků pro soukromé účely

Studia cizích jazyků pro jiné než pracovní účely¹⁹ se v posledních 12 měsících účastnilo celkem 4,1% osob ze sledované populace 18 – 69 let. Ženy svým zájmem až dvakrát převyšovaly účast mužů - studia jazyků ze soukromých důvodů se v rámci neformálního vzdělávání účastnilo 5,5% žen, ale jen 2,8% mužů. Tento rozdíl je patrný ve všech kategoriích obvyklého ekonomického postavení.

Tabulka 3.4. Účast v jazykovém soukromě orientovaném neformálním vzdělávání dle ekonomického postavení a pohlaví

	celkem	dle pohlaví	
		muži	ženy
pracující	4,5	2,9	6,5
nezaměstnaný	3,3	0,4	5,6
student	10,4	7,9	12,8
ve starobním důchodu	0,9	0,5	1,1
v invalidním důchodu	0,9	0,6	1,3
v domácnosti/na rodičovské dovolené	5,0	.	5,1

Pozn.: řádková procenta, 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zde zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se účastnili alespoň jedné soukromě orientované jazykové aktivity neformálního vzdělávání. Nedostatečný počet pozorování v kategorii muži v domácnosti/na rodičovské dovolené.

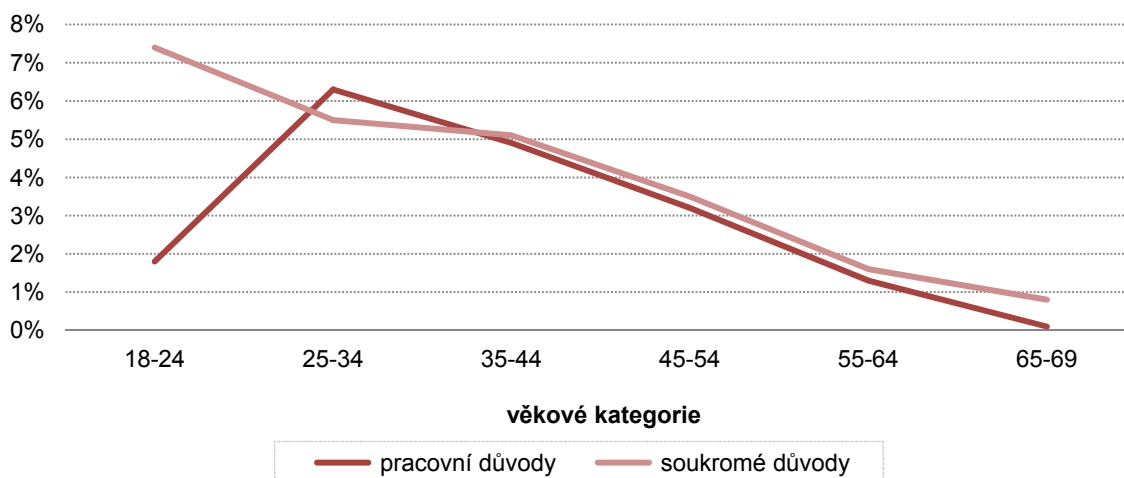
Na celkovém objemu jazykového vzdělávání z mimopracovních důvodů se nejvíce podíleli pracující (66,3%), následovaní studenty (19,6%) a osobami v domácnosti či na rodičovské dovolené (5,9%). Naprostá většina vzdělávajících se (96%) se v posledním roce účastnila pouze jednoho jazykového vzdělávání²⁰ (kurzu, soukromé lekce).

Účast dle věku téměř kopírovala účast v jazykovém vzdělávání z pracovních důvodů, s výjimkou nejmladší věkové kategorie, ve které je díky vyššímu zastoupení studentů v soukromě motivovaném jazykovém vzdělávání účast nejvyšší. Procentuální účast osob dle věkových kategorií v soukromě orientovaném jazykovém vzdělávání zobrazuje graf 3.14. Pro srovnání je připojena též křivka účasti v neformálním jazykovém vzdělávání, které bylo vykonáváno z pracovních důvodů.

¹⁹ Odpověď „převážně soukromé/mimopracovní důvody“ na otázku „Jaké jste měl důvody účasti v tomto vzdělávání?“

²⁰ Pouze 4% osob, účastnících se soukromě motivovaného jazykového vzdělávání, se zároveň účastnila i pracovní orientovaného jazykového vzdělávání, to představuje přibližně jen 0,2% osob z populace 18 – 69 let.

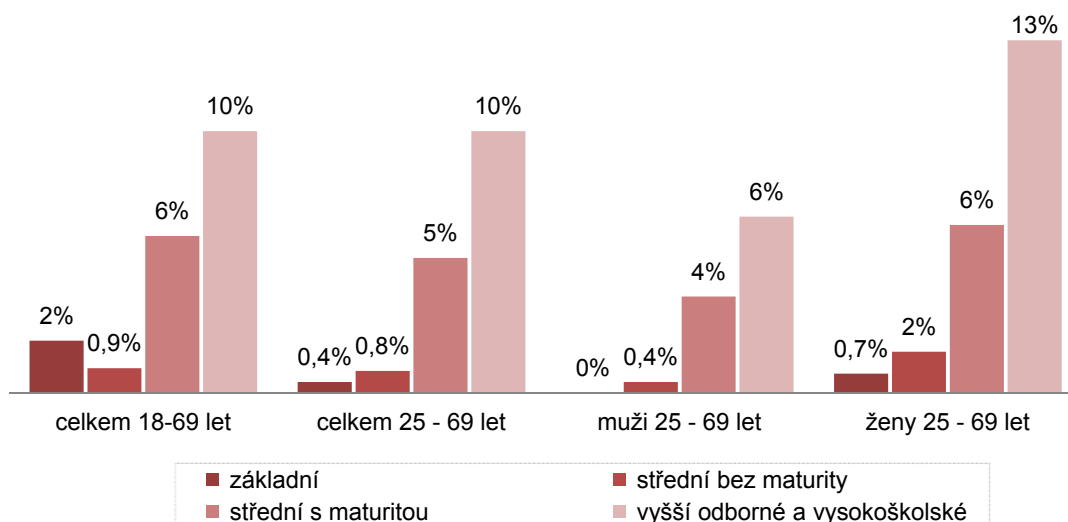
Graf 3.14. Účast v jazykovém soukromě orientovaném neformálním vzdělávání dle věku a důvodů účasti

Pozn.: 18 - 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se účastnili alespoň jedné jazykové soukromě orientované aktivity neformálního vzdělávání.

Stejně jako v případě pracovně orientovaného vzdělávání je i účast v soukromě motivovaném jazykovém vzdělávání silně podmíněna nejvyšším dosaženým vzděláním. Významný rozdíl v účasti osob s maturitou a osob bez maturity, který byl patrný u účasti v pracovně orientovaném jazykovém vzdělávání, zůstává zachován a mezi muži je dokonce ještě posílen - jazykového vzdělávání pro pracovní účely se účastnilo 6x více mužů s maturitou než vyučených, jazykového vzdělávání ze soukromých důvodů se účastnilo téměř 9x více mužů s maturitou než vyučených. Zapojení osob bez maturity, zejména mužů, do studia cizích jazyků, tak zůstává velmi nízké.

Graf 3.15. Účast v jazykovém soukromě orientovaném neformálním vzdělávání dle vzdělání a pohlaví

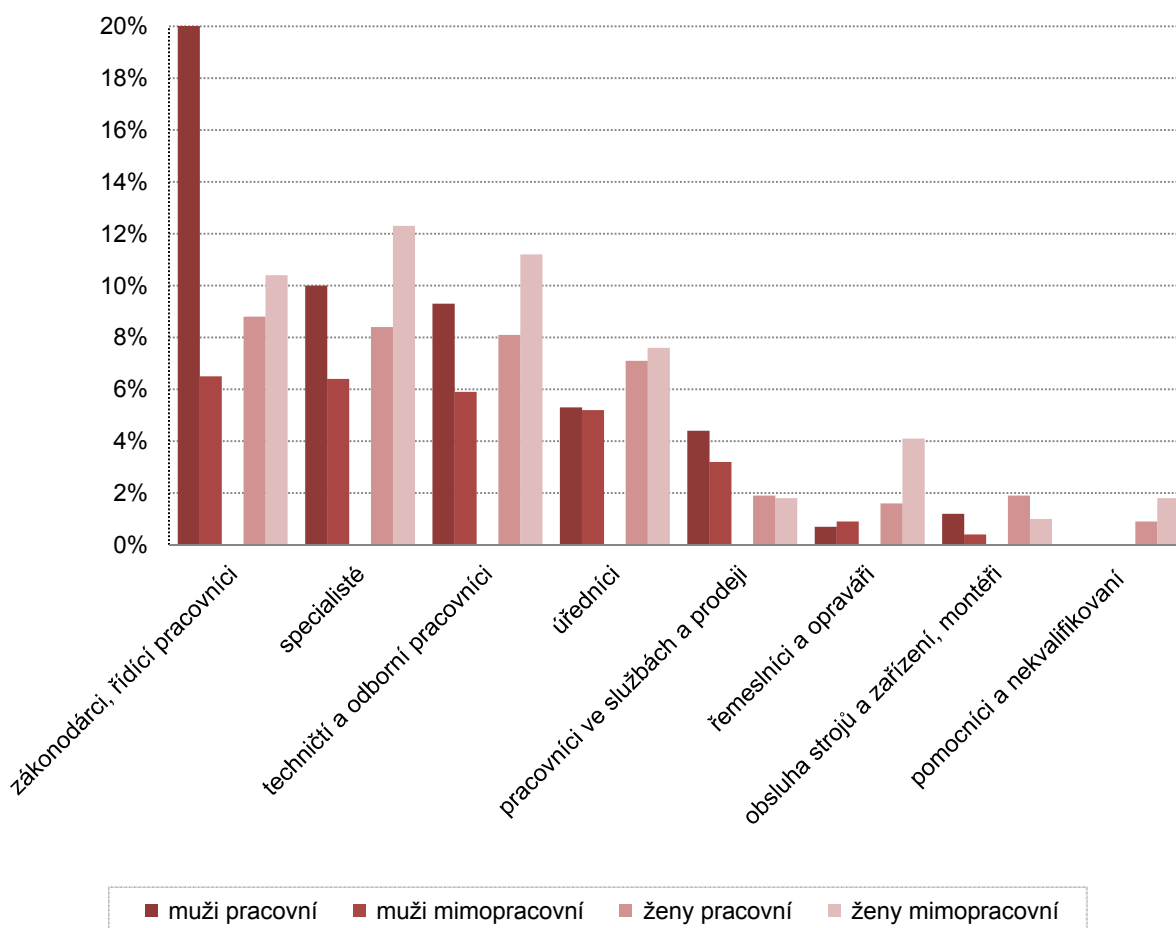

Pozn.: 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zahrnuti respondenti, kteří uvedli, že se účastnili alespoň jedné jazykové soukromě orientované aktivity neformálního vzdělávání.

Oproti tomu se v soukromě motivovaném jazykovém vzdělávání u obou pohlaví snižuje rozdíl v účasti mezi středoškoláky s maturitou a vysokoškoláky. Účast středoškoláků s maturitou je v soukromě orientovaném jazykovém vzdělávání přibližně poloviční oproti účasti vysokoškoláků, zatímco v případě pracovně motivovaného vzdělávání se vysokoškoláci oproti středoškolákům s maturitou účastní studia cizích jazyků až třikrát častěji.

Nízké zapojení pracujících bez maturity do jazykového vzdělávání lze pozorovat i při srovnání účasti v soukromém a pracovně orientovaném vzdělávání dle hlavních tříd zaměstnání.

Graf 3.16. Účast pracujících v neformálním jazykovém vzdělávání dle hlavních tříd zaměstnání, motivace k účasti a pohlaví

Pozn.: pracující 18 – 69 let. Mezi osoby, které se účastnily jazykového vzdělávání, jsou zahrnuti pracující, kteří uvedli, že účastnili alespoň jedné jazykové soukromě orientované aktivity neformálního vzdělávání. Nedostatečný počet pozorování v kategorii Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Nelze říci, že by jedinci (zejména muži) v manuálních pozicích, kde je příležitost vzdělávat se v cizích jazycích v zaměstnání nižší, vynahrazovali tuto neúčast vyšší účastí v soukromě motivovaném vzdělávání. V nemanuálních pozicích mimo profesí zákonodárců a řídicích pracovníků je zájem žen

o studium jazyků celkově vyšší, ale zatímco muži svou účast častěji zdůvodňují pracovně, účast žen z těchto pracovních pozic je častěji motivována soukromými důvody. Ženy obecně a zejména pak v kvalifikovaných nemanuálních pozicích (korelujících zejména s vysokoškolským vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou) projevují obecnější zájem o studium jazyků, u mužů je tento častěji podmíněn spíše pracovní pozicí.

3.5.1. Podoba soukromě motivovaného jazykového vzdělávání

V neformálním jazykovém vzdělávání vykonávaném ze soukromých důvodů, se oproti vzdělávání, které je motivované pracovně, zvyšuje podíl soukromých lekcí. U žen probíhalo celkem 43,1% nepracovního jazykového vzdělávání formou soukromých lekcí, u mužů to byla dokonce většina – 53,5% všech jejich soukromě motivovaných jazykových aktivit. Zbýlý podíl poté připadá na jazykové kurzy. Workshopy či semináře se zde téměř nevyskytovaly. Průměrná doba trvání soukromě orientovaných jazykových kurzů za posledních 12 měsíců byla 72 hodin po odstranění odlehlých hodnot²¹. Soukromé lekce byly přibližně o 10 hodin kratší, průměrně, po odstranění odlehlých hodnot, trvaly 62 hodin²².

Hlavní metodou výuky zůstává i zde tradiční způsob, tj. přímá účast ve výuce (95% všeho soukromě motivovaného jazykového vzdělávání). Poskytovatelem vzdělávání jsou nejčastěji jazykové školy²³ (53,8%), následované osobami poskytujícími soukromé lekce (35,2%) a institucemi poskytujícími formální vzdělávání (8,6%). Soukromé vzdělávání si respondenti financovali v drtivé většině sami, v případě studentů na vzdělávání často přispíval, či ho plně financoval člen domácnosti. U přibližně 4% soukromě motivovaného jazykového neformálního vzdělávání respondenti uvedli, že vzdělávání financoval, či na něj částečně přispěl, též zaměstnavatel.

Soukromě orientovaného jazykového neformálního vzdělávání se lidé nejčastěji účastnili z důvodu zájmu o studovaný jazyk a jeho praktické využití v každodenním životě. Vzhledem k výše zmíněné poptávce po jazykových znalostech a možnosti jejich uplatnění na trhu práce však roli ve více než polovině případů mimopracovně orientovaného studia cizích jazyků v rámci neformálního vzdělávání hrají též důvody související se zaměstnáním, případně zaměstnatelností.

²¹ medián 65 hodin

²² medián 57 hodin

²³ Jazykový certifikát byl vydán přibližně v 30% soukromě orientovaných aktivit, jejichž poskytovatelem byly jazykové školy, resp. instituce poskytující neformální vzdělávání.

Graf 3.17. Důvody k účasti v jazykovém soukromě motivovaném neformálním vzdělávání

Pozn.: ze soukromě orientovaných aktivit jazykového neformálního vzdělávání, 18 – 69 let, více možných odpovědí

III. Studium cizích jazyků v rámci neformálního vzdělávání – Tabulková příloha

III. I. Účast v neformálním jazykovém vzdělávání celkem a dle motivace

%

	celkem	v tom vzdělávání orientované	
		pracovně	soukromě
celkem	7,4	3,4	4,2
<i>podle pohlaví</i>			
muži	6,2	3,6	2,8
ženy	8,5	3,2	5,5
<i>podle věku</i>			
18-24	9,0	1,8	7,4
25-34	11,4	6,3	5,5
35-44	9,7	4,9	5,1
45-54	6,6	3,2	3,5
55-64	2,6	1,3	1,6
65-69	0,9	0,1	0,8
<i>podle vzdělání</i>			
základní	2,1	0,2	1,9
střední bez maturity	1,6	0,7	0,9
střední s maturitou	9,4	3,7	5,7
vyšší odborné a vysokoškolské	20,0	11,1	9,5
<i>podle ekonomického postavení</i>			
pracující	9,2	5,0	4,5
nezaměstnaný	4,3	1,2	3,3
student	11,7	1,2	10,4
důchodce	0,9	0,1	0,9
v invalidním důchodu	0,9	<0,1	0,9
na rodičovské dovolené/v domácnosti	6,8	1,8	5,0
<i>podle stupně urbanizace</i>			
hustě osídlená oblast	10,0	4,5	5,8
středně osídlená oblast	7,5	3,9	3,8
řídce osídlená oblast	5,2	2,2	3,2
<i>podle účasti</i>			
ve formálním vzdělávání	11,9	2,3	9,7
v informálním učení	10,4	4,9	5,7

Pozn.: 18 – 69 let, řádková procenta

III. II. Struktura účastníků neformálního jazykového vzdělávání celkem a dle motivace

%

	celkem	v tom vzdělávání orientované	
		pracovně	soukromě
celkem	7,4	3,4	4,2
<i>podle pohlaví</i>			
muži	42,5	53,2	33,6
ženy	57,5	46,8	66,4
<i>podle věku</i>			
18-24	15,2	6,6	22,0
25-34	32,9	39,2	27,9
35-44	28,0	30,3	26,0
45-54	16,2	16,7	15,4
55-64	6,7	6,9	7,1
65-69	1,1	0,3	1,7
<i>podle vzdělání</i>			
základní	3,5	0,9	5,7
střední bez maturity	7,7	7,8	8,0
střední s maturitou	46,0	39,6	50,1
vyšší odborné a vysokoškolské	42,8	51,7	36,2
<i>podle ekonomického postavení</i>			
pracující	78,5	92,5	67,6
nezaměstnaný	2,9	1,7	4,0
student	11,6	2,6	18,2
důchodce	2,1	0,6	3,5
v invalidním důchodu	0,4	<0,1	0,7
na rodičovské dovolené/v domácnosti	4,5	2,6	5,9
<i>podle stupně urbanizace</i>			
hustě osídlená oblast	40,3	39,0	41,2
středně osídlená oblast	32,5	36,4	29,4
řídce osídlená oblast	27,2	24,6	29,4
<i>podle účasti</i>			
ve formálním vzdělávání	16,6	7,0	24,1
v informálním učení	30,0	30,6	29,3

Pozn.: 18 – 69 let, sloupcová procenta

III. III. Forma neformálního jazykového vzdělávání celkem a dle motivace

%

	celkem	vzdělávání orientované	
		pracovně	soukromě
kurz	61,4	71,2	53,0
workshop či seminář	0,7	1,1	0,5
zaškolení na pracovišti	1,1	2,5	0,0
soukromá lekce	36,8	25,2	46,6

Pozn.: z aktivit neformálního jazykového vzdělávání, sloupcová procenta

III. IV. Zisk speciálního osvědčení z neformálního jazykového vzdělávání celkem, dle motivace a formy vzdělávání

%

	celkem	vzdělávání orientované	
		pracovně	soukromě
celkem			
ano , osvědčení je vyžadováno zaměstnavatelem, profesním sdružením či zákonem*	8.6%	15.1%	3.2%
ano , osvědčení ale není přímo vyžadováno	19.9%	20.9%	19.1%
ne (pouze potvrzení o absolvování aktivity, případně bez potvrzení)	71.5%	64.0%	77.7%
<i>dle formy vzdělávání</i>			
<i>kurzy</i>			
ano , osvědčení je vyžadováno zaměstnavatelem, profesním sdružením či zákonem	11.8%	18.1%	4.7%
ano , osvědčení ale není přímo vyžadováno	23.9%	22.4%	25.6%
ne (pouze potvrzení o absolvování aktivity, případně bez potvrzení)	64.3%	59.5%	69.7%
<i>soukromé lekce</i>			
ano , osvědčení je vyžadováno zaměstnavatelem, profesním sdružením či zákonem	3.4%	7.6%	1.5%
ano , osvědčení ale není přímo vyžadováno	12.5%	15.2%	11.3%
ne (pouze potvrzení o absolvování aktivity, případně bez potvrzení)	84.1%	77.2%	87.3%

Pozn.: z aktivit neformálního jazykového vzdělávání, sloupcová procenta

* pro vykonávání současného nebo plánovaného zaměstnání či profese

III. V. Doba vykonávání neformálního jazykového vzdělávání celkem, dle ekonomické aktivity a pohlaví

%

	z neformálního jazykového vzdělávání			
	celkem*	pracujících celkem	pracujících mužů	pracujících žen
<i>celkem</i>				
pouze během placené pracovní doby	9,9	13,0	16,2	10,0
převážně během placené pracovní doby	6,0	8,0	8,6	7,5
většinou mimo placenou pracovní dobu	10,5	13,9	15,5	12,2
pouze mimo placenou pracovní dobu	49,4	65,2	59,8	70,2
<i>dle motivace</i>				
<i>pracovně orientované vzdělávání</i>				
pouze během placené pracovní doby	20,7	23,3	25,3	21,1
převážně během placené pracovní doby	11,5	13,0	12,1	14,1
většinou mimo placenou pracovní dobu	16,5	18,5	18,7	18,3
pouze mimo placenou pracovní dobu	40,1	45,2	44,0	46,5

Pozn.: z aktivit neformálního jazykového vzdělávání, sloupcová procenta

* Dopočet do 100% představuje aktivity osob, které v době vzdělávání nepracovaly.

III. VI. Plátce neformálního jazykového vzdělávání celkem, dle ekonomické aktivity, motivace a pohlaví

%

	celkem		vzdělávání orientované			
			pracovně		soukromě	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
celkem						
zaměstnavatel nebo budoucí zaměstnavatel	32,3	18	53,4	42,8	4,9	4,1
veřejné služby zaměstnanosti/úřad práce	0	0	0	0	0	0
jiné veřejné instituce	0,3	0,9	0,5	0,6	0	1,4
rodinný příslušník/příbuzný	7,8	8,7	1,1	2,4	16,6	12,2
respondent	66,5	79,8	54,8	67,1	82,1	87,1
<i>pouze zaměstnanci</i>						
zaměstnavatel nebo budoucí zaměstnavatel	45,1	26,7	61	51,2	9,5	7,5
veřejné služby zaměstnanosti/úřad práce	0	0	0	0	0	0
jiné veřejné instituce	0,4	0,3	0,6	0,8	0	0,6
rodinný příslušník/příbuzný	0,9	0,7	0,6	0	1,4	1,3
respondent	62	80,9	49,1	63,3	90,5	95

Pozn.: z aktivit neformálního jazykového vzdělávání, sloupcová procenta, více možných odpovědí

III. VII. Poskytovatel neformálního jazykového vzdělávání celkem, dle motivace a pohlaví

%

	celkem		vzdělávání orientované			
			pracovně		soukromě	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
vzdělávací instituce, zabývající se převážně formálním vzděláváním (střední/vysoká škola)	9,2	9	10,4	9,4	7,6	9,1
vzdělávací instituce, neposkytující formální vzdělání (např. jazyková škola)	53,6	55,6	52,3	59,6	55,2	53
prodejce/obchodní společnost, která nemá vzdělávání jako svou hlavní činnost	0	0	0	0	0	0
zaměstnavatel	10,4	6,4	17,1	15,8	1,4	1
svaz zaměstnavatelů, hospodářská nebo obchodní komora	0	0	0	0	0	0
odborová organizace	0	0	0	0	0	0
nezisková organizace (např. kulturní společnost, politická strana)	0,3	0,6	0	0,6	0,7	0,7
jednotlivec/soukromá osoba (např. student poskytující soukromé lekce)	26	27,3	19,2	13,5	35,2	35,1
nekomerční instituce, která nemá vzdělávání jako svou hlavní činnost (knihovna, muzeum, ministerstvo)	0	0	0	0	0	0
žádný z výše uvedených	0,6	0,9	1	1,2	0	0,7

Pozn.: z aktivit neformálního jazykového vzdělávání, sloupcová procenta

III. VIII. Důvody účasti v neformálním jazykovém vzdělávání celkem, dle motivace a pohlaví

%

	celkem		vzdělávání orientované			
			pracovně		soukromě	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
zvýšit svou výkonnost, zlepšit kariérní vyhlídky	66,6	60,3	79,8	78,4	48,6	50,0
snížit pravděpodobnost ztráty zaměstnání	21,3	20,4	31,1	35,1	8,3	11,9
zlepšit vyhlídky na získání/změnu práce	21,4	28,3	21,8	26,3	21,4	29,5
začít své vlastní podnikání	1,8	1,1	1,0	1,2	2,8	1,0
musel jsem se účastnit	5,0	6,4	7,8	16,4	1,4	0,7
získat znalosti a dovednosti užitečné v každodenním životě	49,0	49,1	46,4	49,7	52,4	48,6
prohloubit své znalosti a dovednosti v oblasti, která mě zajímá	58,3	59,4	49,7	48,0	69,7	66,1
získat certifikát	12,5	12,2	13,5	17,0	11,7	9,2
potkat nové lidi/pro zábavu	8,9	15,0	2,1	8,2	17,9	19,0
žádný z výše uvedených důvodů	0,6	1,1	0,0	0,0	1,4	1,7

Pozn.: sloupcová procenta, více možných odpovědí